

Het is een warme dag in juni als kanselier Olaf Scholz enkele tientallen buitenlandse journalisten treft in zijn Kanzleramt voor een gesprek van een uur over de grimmige toestand in de wereld. De Russische “aanvalsoorlog” is een “keerpunt”, zegt hij in Berlijn. Het schreeuwt om antwoorden, ook van Duitsland.

Hoe somber die boodschap ook is: het zijn woorden waar aandeelhouders van bedrijven in de wapenindustrie de oren op zullen spitsen. Oorlog in Europa kan voor sommige bedrijven en beleggers lucratief uitpakken. Cynisch maar waar.

De statische Scholz verheft zelden zijn stem. Praten over de beurzen doet hij zelden. Beleggen deed hij nooit. Maar zijn woorden zijn voor vermogensbeheerders wel wat waard.

OEKRAÏNE

Het pacifistisch ingestelde Duitsland komt in beweging, zegt Scholz, wat de media daar ook over schrijven. “Duitsland breekt met een lang bestaande praktijk door wapens te leveren aan een crisisgebied. Dat doen we op grote schaal in Oekraïne.”

Beleggers zijn vooral geïnteresseerd in het langetermijnperspectief. Scholz spreekt graag over het speciale fonds met 100 miljard euro dat bedoeld is om de Bundeswehr razendsnel van nieuw materieel te voorzien, buiten de gebruikelijke begroting om van 50 miljard euro per jaar.

We gaan op bezoek bij staalonderneming ThyssenKrupp dat in havenstad Kiel aan de Oostzee met dochterbedrijf ThyssenKrupp Marine Systems (TKMS) een belangrijke Europese bouwer is van onderzeeboten en oppervlakteschepen en maritieme elektronica. Het bedrijf probeert al jaren een miljardenorder binnen te slepen voor de vervanging van de vier Nederlandse Walrus-onderzeeërs.

Een wandeling op het bedrijventerrein van ThyssenKrupp

Marine Systems leert dat alles in het teken staat van expansie. Kranen zijn volop bezig met de bouw van een nieuwe productiehuis voor de lange onderzeeboten. Het bedrijf heeft net in Kiel bovendien de failliete werf Wismar gekocht. “We zijn een nationale kampioen geworden”, zegt Holger Isbrecht, die voor TKMS verantwoordelijk is voor de contacten met Nederland.

Het bedrijf kan profiteren van de nieuwe miljarden euro's uit de pot van Scholz. In de boardroom verscheen een flinke glimlach op de gezichten van de leidinggevenden naar aanleiding van die speech, valt te horen.

In juni kreeg de regering de benodigde twee derde meerderheid mee in de Bondsdag. “Dit is een opmerkelijke doorbraak en een dramatische verandering in het Duitse veiligheidsbeleid”, onderstreept Scholz.

De wapenuitgaven en de wapenexport van Duitsland stegen al jaren flink. Vorig jaar heeft de Duitse regering nog voor meer dan 9 miljard euro aan wapenexport goedgekeurd, meer dan ooit. De helft daarvan ging volgens Duitse media naar Egypte, dat het niet zo nauw neemt met de mensenrechten en betrokken is bij conflicten in Jemen en Libië.

Veel beleggers lieten wapenaandelen liever links liggen wegens morele bezwaren en sloten hun ogen voor deze cijfers. Maar de inval in Oekraïne en de 100 miljard euro van Scholz hebben een duidelijk effect gehad.

DEFENSIE ALS ALTERNATIEF

Op een sterk dalende beurs doet de wapensector het meer dan uitstekend. Inmiddels lijkt haast sprake van een goudkoorts. Veel beleggers zoeken naar alternatieve beleggingsmogelijkheden die toch rendement boeken, met of zonder gewetensnood.

Defensieve aandelen zijn te vinden in de defensiesector, schreef Bloomberg dit voorjaar al

**‘DIT IS EEN
DRAMATISCHE
VERANDERING
IN HET DUITSE
VEILIGHEIDS-
BELEID’**

*Bondskanselier
Olaf Scholz*

nuchter. Lockheed Martin (makers van straaljager JSF), Northrop Grumman (raketten) en andere Amerikaanse makers van militair materieel ontwijken de harde klappen op de beurs.

Het Duitse oorlogsfonds is goed nieuws voor de grote Amerikaanse defensiebedrijven. Maar ook de Duitsers spelen een aardige noot mee. Dit zijn een paar (middel)grote namen: ThyssenKrupp Marine Systems (schepen en maritieme technologie), Rheinmetall (tanks en munitie), de kleinere Hensoldt Group (radar en militaire elektronica), Heckler & Koch (vuurwapens) en Diehl (raketten). Daarnaast zijn er de grote Europese fusiebedrijven als Airbus en Eurofighter, waarin Duitsland meedoet.

WAPENTUIG

De pot van Scholz wordt gebruikt voor de aankoop van zwaar wapentuig zoals gevechtsvliegtuigen en helikopters (vooral uit de VS), tanks, fregatten en onderzeeërs (uit Europa) en munitie en technologie. Toelevanciers kunnen jarenlang overheidsorders tegemoet zien.

Voor de meeste bedrijven is Duitsland potentieel een grote klant. Uit de pot van 100 miljard euro mag de luchtmacht 33,4 miljard uitgeven, de landmacht 16,6 miljard en de marine 8,8 miljard. Daarnaast is 20,8 miljard euro geoormerkt voor investeringen in de (digitale) aansturing en communicatie (radionetwerk, datacenters).

TKMS verwacht uit de pot van Scholz een bestelling van twee extra onderzeeërs van het type 212CD, misschien zelfs vier. In dat laatste scenario kan TKMS samen met de vier Nederlandse boten er veertien bouwen. Dat betekent jarenlang werk in Kiel. “We verwachten een verdubbeling van onze business in een paar jaar”, zegt Isbrecht.

Voor de Nederlandse order heeft TKMS twee andere concu-

